

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Союз Адвокатов Республики Молдова
Bar Association of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax: 022226152
 e_mail: uniunea.avocatilor.rm@gmail.com, www.uam.md

Nr. UA/ 513 /2022 din 01 iulie 2022
 La nr. 18-23-6304 din 24.06.2022

Ministerul Justiției al Republicii Moldova

secretariat@justice.gov.md

copie: Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Uniunea Avocaților din Republica Moldova a examinat proiectul definitiv al Legii pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații), nr. unic 438/MJ/2022, și comunică următoarele.

Cu referire la modificarea Codului de procedură penală:

La art. 57² alin. (9) propunem excluderea cuvintelor „sau recuzarea”, or recuzarea ofițerului de investigații riscă să rămână o instituție inaplicabilă, în condițiile în care informarea despre efectuarea măsurilor speciale de investigații se realizează după expirarea perioadei pentru care a fost autorizată măsura specială de investigații sau după terminarea urmăririi penale.

Propunem excluderea alin. (2) art. 134 referitor la dreptul de a dispune și efectua măsurile speciale de investigație din momentul începerii procesului penal, deoarece acesta dublează primul enunț din alineatul (1) art. 134: „(1) **În cadrul procesului penal** pot fi efectuate următoarele măsuri speciale de investigații.”

La alin. (3) art. 137² propunem substituirea cuvântului „Colaboratorii” cu cuvântul „Angajații”, or potrivit proiectului (articolul 17 alineatul (1) al Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații) cuvântul „colaboratorilor” se propune a fi substituit cu cuvântul „angajaților”. Noțiunea „Colaboratorii” se referă la persoanele care colaborează confidențial sau în alt mod cu autoritățile publice competente să desfășoare activitate specială de investigații și nu la angajații subdiviziunii din cadrul autorității abilitate prin lege să efectueze măsuri speciale de investigații, adică ofițerii de investigații care sunt împuterniciți, în numele statului, să efectueze măsuri speciale de investigație în procesul penal (a se vedea în acest sens alin. (2) art. 57² din Codul de procedură penală, după cum este propus în proiect).

Cu referire la modificarea Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații:

La pct. 8, referitor la art. 7 alin. (2), propunem substituirea cuvântului „exclue” cu cuvântul „abrogă”, or normele juridice se abrogă și nu se exclud.

În privința art. 19, menționăm că temeiurile pentru dispunerea și efectuarea măsurilor speciale de investigații sunt indicate în art. 133 și 135 al Codului de procedură penală, conform proiectului, care se rezumă la următoarele:

1) există probe cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni grave,

deosebit de grave sau excepțional de grave, cu excepțiile stabilite de prezentul cod;

2) acțiunea este necesară și proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

3) pe altă cale este imposibilă realizarea scopului procesului penal și/sau poate fi prejudiciată considerabil activitatea de administrare a probelor;

4) există autorizarea judecătorului de instrucție, emis la demersul motivat al procurorului, fie, după caz, autorizarea procurorului, emisă la demersul motivat al ofițerului de urmărire penală sau din oficiu.

Prin urmare, substituirea acestor temeieri nu contribuie la caracterul unitar al legii și caracterul univoc al acesteia.

Alineatul (2) al art. 19 menționează că se vor aplica dispozițiile Codului de procedură penală în privința dispunerii și efectuării măsurilor speciale de investigații doar după ce va înceta efectuarea măsurilor speciale de investigații dispuse și efectuate în temeiul alin. (1) pct. 1) și 2), ceea ce contravine dispozițiilor Codului de procedură penală. Considerăm că anumite derogări, în măsura în care acestea sunt argumentate, trebuie să fie reglementate în conținutul Codului de procedură penală.

În privința excepției reglementate la art. 20 din proiect, considerăm că reglementarea autorităților competente să autorizeze măsurile speciale de investigații ține de obiectul de reglementare a Codului de procedură penală, or conform alin. (4) art. 2 al Codului de procedură penală „(4) Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.”. Temeiul dispunerii, condițiile și competența materială privind dispunerea și autorizarea măsurilor speciale de investigații ține de obiectul de reglementare al Codului de procedură penală, reprezentând norme de procedură ale procesului penal.

La art. 20 alin. (4), măsurile speciale de investigații precum urmărirea vizuală și culegerea de informații, conform art. 134 alin. (1) pct. 2) al Codului de procedură penală, se autorizează prin ordonanța procurorului, și nu prin rezoluție, de către conducătorul subdiviziunii specializate. În acest context, proiectul conține norme contradictorii. Aceeași observație vizează și dispozițiile pct. 3) alin. (1) art. 27.

Alin. (5) – (7) art. 20, 28² – 29¹ dublează prevederile Codului de procedură penală propuse prin proiect.

La art. 22 alin. (1) lit. c) propunem excluderea cuvintelor „la sfârșit”, or completarea unei norme, conform regulii generale, semnifică completarea la sfârșitul textului acesteia, iar cuvântul „cuvintele” propunem a fi substituit cu cuvântul „textul”.

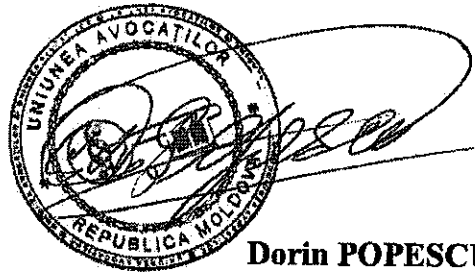
La alin. (3) art. 27, subliniem că temeierile în care se dispune și condițiile în care se efectuează măsurile speciale de investigație, autorizate de către judecător, sunt stabilite în Codul de procedură penală. Cele stabilite la alin. (3) art. 27 nu corespund temeierilor stabilite la art. 133 și 135 din Codul de procedură penală, conform proiectului.

Propunem comasarea într-un singur alineat a alineatelor (7) și (8) art. 27, or ambele vizează modul de reglementare a importului, exportului, proiectarea, producerea și

comercializarea mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea în secret a informațiilor. De asemenea, nu este clar avizul căror autorități (subiecți) concreți este necesar pentru aceste activități.

În privința alin. (5) art. 28¹ al Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații din proiect, în scopul unificării terminologice, propunem substituirea cuvintelor „persoana pe care o apără” cu cuvântul „client”, în corespundere cu dispozițiile alin. (11) art. 135 al Codului de procedură penală din proiect și conform noțiunilor utilizate în Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, care folosește noțiunea „client”.

Cu respect,



Dorin POPESCU
Președinte al Uniunii Avocaților
din Republica Moldova

Ex. Vladislav Cîrlan
Tel. 022 221910



Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Союз Адвокатов Республики Молдова
Union of Advocates of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax: 022226152
email: uniunea.avocailor.rm@gmail.com, www.uam.md

Nr. UA/852 /2022 din 14 noiembrie 2022
La nr. 03/9613 din 04.11.2022

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
secretariat@justice.gov.md
copie: **dumitru.rusu@gov.md**

Uniunea Avocaților din Republica Moldova a examinat proiectul definitivat al Legii pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații), nr. unic 438/MJ/2022, și comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor.

Cu respect,

Dorin POPESCU
Președinte al Uniunii Avocaților
din Republica Moldova

Ex. Vladislav Cîrîan
Tel. 022 221910



**SERVICIUL TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI
ȘI SECURITATE CIBERNETICĂ**

MD-2012 mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1 IDNO 1003600096694
tel.: + 373 22 820 900, fax: + 373 22 250 522 e-mail: stisc@stisc.gov.md, itsec@itsec.gov.md

15.07.2022

1.4/1167/22

La nr. 18-23-6304 din 24.06.2022

Domnului Sergiu LITVINENCO
Ministrul Justiției

Copie: dlui Roman CAZAN
Secretar general adjunct al Guvernului

Prin prezenta, în ordinea *examinării proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 438/MJ/2022)*, I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, în limitele competenței funcționale, Vă comunică despre susținerea acestuia și lipsa de obiecții și propuneri.

Cu respect,

Digitally signed by Pantaz Gheorghe
Date: 2022.07.15 17:04:36 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Director

Gheorghe PANTAZ



**SERVICIUL TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI
ȘI SECURITATE CIBERNETICĂ**

MD-2012 mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1 IDNO 1003600096694
tel.: + 373 22 820 900, fax: + 373 22 250 522 e-mail: stisc@stisc.gov.md, itsec@itsec.gov.md

10.11.2022

1.4/1670/22

La nr. _____

Doamnei Veronica MIHAILOV-MORARU
Secretar de Stat al Ministerului Justiției

Prin prezenta, în ordinea *examinării repetate a proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 438/MJ/2022)*, I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, în limitele competenței funcționale, Vă comunică despre susținerea acestuia și lipsa de obiecții și propuneri.

Cu respect,

Director

Digitally signed by Pantaz Gheorghe
Date: 2022.11.10 14:23:37 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Gheorghe PANTAZ



**SERVICIUL DE INFORMAȚII ȘI SECURITATE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 166 tel. 022-239-625, fax 022-234-068, e-mail: sis@sis.md

„22” iulie 2022

Nr. 18/1063

La scr. Cancelariei de Stat
nr. 18-23-6304 din 24.06.2022

**Ministerul Justiției
Cancelaria de Stat**

Copie:

Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a examinat proiectul Hotărîrii Guvernului „*Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative*” și proiectul de lege propriu-zis (*număr unic 438/MJ/2022*) și, în limita competenței funcționale, comunică susținerea acestuia cu următoarele propuneri, în partea ce vizează prevederile art. II.

1. La pct. 10, privind modificarea art. 9 alin. (3) din Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații propunem înlocuirea cuvîntului „*ofițerilor*”, în partea a doua a propoziției, cu cuvîntul „*investigatorului*”. Această modificare are menirea să asigure protecția identității persoanelor antrenate în calitate de investigatori sub acoperire, dar care nu fac parte din rîndul ofițerilor de investigații.

2. Pct. 13, la alin. (3), după cuvintele „*se comunică*” de completat cu sintagma „*în scris, prin depunerea unui raport motivat*”. Completarea are menirea de a reglementa și a clarifica procedurile respective.

3. La pct. 23 privind modificarea art. 22 alin. (11) din lege, solicităm completarea lit. b) după cuvintele „*proces penal*” cu sintagma „*sau necesitatea efectuării altor măsuri speciale de investigații*”. Această completare este necesară pentru a nu periclita activitatea de investigații, or informarea persoanei despre o măsură de investigații pînă la finisarea altor măsuri sau a examinării circumstanțelor care au stat la baza inițierii activității speciale ar obstrucționa mersul acestor investigații.

Exemplu: în cazul identificării abonatului, achiziției de control, accesului la informații financiare etc., care sunt măsuri unice, informarea persoanei nu ar permite efectuarea altor măsuri ce derivă din acestea cum ar fi, interceptarea comunicărilor, supravegherea tehnică, investigația sub acoperire, astfel fiind imposibilă atingerea scopului activității speciale de investigații.

4. La pct. 28:

1) De completat art. 27 alin. 1) cu includerea măsurii speciale de investigații „*Cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video*”.

Nu este clară rațiunea de a exclude această măsură, în cazul când ea persistă în capitolul respectiv din Codul de procedură penală.

Menționăm că, măsura specială de investigații „Supravegherea tehnică” nu acoperă activitatea respectivă, or aceasta se efectuează doar în condiții ce exclud violarea de domiciliu și aceste măsuri sunt separate inclusiv în Codul de procedură penală.

2) La alin. 2) din art. 27, litera e) „*cercetarea obiectelor și documentelor*” de transpus la alin. 3) la măsurile autorizate de conducătorul subdiviziunii specializate.

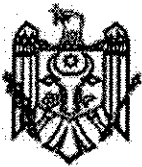
Precizăm că această măsură nu prezintă o ingerință majoră în viața privată a persoanei pentru a fi supusă unei supravegheri suplimentare din partea procurorului. Totodată, birocratizarea suplimentară a procesului nu aduce plusvaloare activității de investigații, or pentru efectuarea unei cercetări de documente sau obiecte, sau implicarea unui specialist în acest proces va fi obligatorie emiterea unor acte procesuale suplimentare, timp adăugător pentru aceste procedee, eforturi iraționale etc.

3) La alin. (7) din art. 27 de exclus sintagma „, , *precum și regulamentul cu privire la importul, exportul, proiectarea, producerea și comercializarea unor astfel de mijloace*”, or Regulamentul respectiv se aprobă prin lege și este parte componentă (Anexa nr. 2) a Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat.

4) În cazul acceptării propunerii expuse la subpct. 2) de completat pct. 28 din proiect cu un articol nou „*Cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video*”, conținutul acestuia fiind preluat din Codul de procedură penală.

5. La pct. 28 referitor la art. 36 „Culegerea de informații”, solicităm completarea după cuvântul „*nemijlocită*” cu sintagma „*publică sau cifrată*”. Această completare este dictată de necesitatea obținerii informațiilor, inclusiv în mod confidențial, prin chestionarea cifrată, păstrarea în taină de persoanele terțe cointeresate și alte persoane a scopului, locului, timpului, conținutului, interlocutorului și rezultatelor convorbirii sau întreținerea convorbirii cu diferite persoane sub un pretext inventat, în procesul căreia față de interlocutor nu se ascund locul, timpul, conținutul convorbirii, însă în mod minuțios se ține în taină scopul convorbirii date.





**SERVICIUL DE INFORMAȚII ȘI SECURITATE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 166 tel. 022-239-625, fax 022-234-068, e-mail: sis@sis.md

15 noiembrie 2022

Nr. E/2637

La nr. 03/9613 din 04.11.2022

Ministerul Justiției

Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a examinat *Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații) (număr unic 438/MJ/2022)* și comunică următoarea propunere.

La Art. I, pct. 4 din proiect, propunem completarea art. 135 al Codului de procedură penală, cu alineatul (2¹) cu următorul conținut:

„(2¹) Ordonanța privind dispunerea măsurii speciale de investigații se stabilește spre executare subdiviziunilor specializate (ofițerilor de investigații) ale autorităților indicate în Legea privind activitatea specială de investigații, doar în conformitate cu atribuțiile acestora stabilite prin lege.”

Propunerea respectivă își are raționamentul în respectarea legilor speciale ale organelor de drept, în care sunt stabilite limitele atribuțiilor autorităților investite cu sarcina efectuării măsurilor speciale de investigații, în domeniul prevenirii și contracarării infracțiunilor și faptelor care prezintă pericol pentru securitatea statului. Astfel, fiecare subdiviziune specializată investită cu sarcina efectuării măsurilor speciale de investigații va executa doar acele măsuri, care sunt dispuse în legătură cu investigarea faptelor ce se încadrează în competențele legale ale autorității din care face parte subdiviziunea specializată. Propunerea enunțată are o conotație practică, or, deja există cazuri când subdiviziunilor specializate din cadrul SIS li s-au stabilit spre executare măsuri speciale de investigații în cadrul cauzelor penale inițiate pe infracțiuni de furt, escrocherie sau îmbogățire ilicită (fapte care nu se încadrează nemijlocit în atribuțiile SIS stabilite în lege).

Alexandru MUSTEATA

Digitally signed by **Director Alexandru**
Date: 2022.11.15 18:52:05 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova





MD - 2012, mun. Chișinău, str. Sfântul Țării, 26
tel: 250-900, fax: 250-922, e-mail: secretariat@spps.md

MD-2012, Chisinau, 26, Sfântul Tarii Street, tel.250-900,
fax.250-922, e-mail. secretariat@spps.md

Nr. 2/1289 din 14.07. 2022
la numărul unic 438/MJ/2022

Ministerul Justiției

mun. Chișinău str. 31 August 1989, 82, MD-2012

copie: **Cancelaria de Stat a Republicii Moldova**
mun. Chișinău Piața Marii Adunări Naționale 1,
(cancelaria@gov.md)

Serviciul de Protecție și Pază de Stat a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative și comunică după cum urmează.

Sugerăm autorului proiectului că la modificările propuse să țină cont de prevederile articolului 54 alineatul (1) litera a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, care reglementează expres că conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc.

Or, prezentul proiect în redacția nouă la articolul 22, alineatul (9) și alineatul (10) cuprinde aceleași prevederi, diferențierea fiind doar termenul aducerii la cunoștință a actelor procesuale și anume 3 zile și 15 zile. Astfel, nefiind clar indicat care încheiere/ordonanță pronunțată cu privire la legalitatea măsurii speciale de investigație se aduce la cunoștință în 3 zile și care în 15 zile și de care instituții cele ce au dispus efectuarea măsurilor speciale de investigație sau de cele ierarhic superioare.

La articolul 22, alineatul (9) al proiectului de modificare a Legii 59/2012 privind activitatea specială de investigații, va avea următorul cuprins:

„(9) În cazul în care de către instanța de judecată ierarhic superioară și procurorul ierarhic superior se constată legalitatea efectuării măsurii speciale de investigații, procurorul informează în termen de 3 zile din momentul emiterii încheierii/ordonanței privind legalitatea măsurii speciale de investigații persoana care a fost supusă măsurii speciale de investigație”.

La articolul 27:

La alineatul (1), punctul 2), litera a) se va exclude;

La alineatul (1), punctul 3) va avea următorul cuprins:

„3) cu autorizarea conducătorului subdiviziunii specializate la demersul ofițerului de investigații:

- a) identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic;
- b) urmărirea vizuală;
- c) culegerea de informații”.

Prezenta modificare va spori operativitatea și eficiența ofițerului de investigații în stabilirea identității persoanelor, care prin intermediul sistemelor de comunicații electronice sau a sistemelor informatice adresează mesaje cu conținut de calomnie,

amenințare asupra vieții, integrității fizice, libertății de acțiune și sănătății persoanelor beneficiare de protecție de stat.

Totodată, aceste acțiuni vor contribui la identificarea, prevenirea și anihilarea oricărei fapte, risc sau amenințare ce ar putea fi îndreptată în adresa persoanelor beneficiare de protecție de stat.

La articolul 32, alineatul (4), al proiectului de modificare a Legii 59/2012 privind activitatea specială de investigații după cuvintele "Administrația Națională a Penitenciarelor" se va completa cu cuvintele ", Serviciul de Protecție și Pază de Stat".

Prezenta, modificare va contribui la îndeplinirea eficientă a măsurilor speciale de investigații și a obligațiilor de serviciu, cum ar fi:

- Prevenirea, depistarea și anihilarea oricărei acțiuni, risc sau amenințare prin care s-ar atenta la viața, integritatea fizică, libertatea de acțiune și la sănătatea persoanelor beneficiare de protecție de stat, indiferent de locul lor de aflare;
- Desfășurarea, în conformitate cu legislația, activități speciale de investigații pentru culegerea, verificarea și valorificarea informațiilor necesare îndeplinirii obligațiilor de serviciu;
- Efectuarea schimbului de informații și de tehnică specială și cooperarea cu alte instituții cu atribuții în domeniu din Republica Moldova și din alte țări pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

Potrivit articolului 7 alineatul (1) litera c) al proiectului le lege propus spre avizare, în scopul organizării și realizării activității speciale de investigații, autoritățile ale căror subdiviziuni specializate efectuează activitatea specială de investigații au competența de a "confectiona și a folosi, în cadrul efectuării măsurilor speciale de investigații, acte, documente, ștampile sau alte rechizite pentru codificarea identității persoanelor fizice și juridice ale subdiviziunilor specializate, încăperilor și mijloacelor de transport și/sau pentru susținerea legendei investigatorilor sub acoperire și colaboratorilor confidențiali."

În concluzie, se constată că modificarea articolului 32, alineatul (4) a proiectului sus-menționat și anume, cea de atribuire a calității de investigator sub acoperire angajaților Serviciului de Protecție și Pază de Stat, a fost operată în scopul eficientizării activității speciale de investigații a ofițerilor de protecție, cât și pentru a contribui la capacitatea de intervenție a Serviciului, întru asigurarea protecției demnitarilor Republicii Moldova, a demnitarilor străini pe timpul șederii lor în Republica Moldova, a membrilor lor de familie, în limitele competențelor legale.

În această ordine de idei, având drept temei juridic prevederile art.63 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, Serviciul de Protecție și Pază de Stat susține modificarea **prevederilor legale în ordinea expusă în prezentul aviz.**

**Șef direcție generală,
colonel al SPPS**

Digitally signed by Josanu Gheorghe
Date: 2022.07.14 17:02:02 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Gheorghe JOSANU



MD - 2012, mun. Chișinău, str. Sfântul Țării, 26
tel: 250-900, fax: 250-922, e-mail: secretariat@spps.md

MD-2012, Chisinau, 26, Sfântul Tarii Street, tel.250-900,
fax.250-922, e-mail: secretariat@spps.md

Nr. 2/1929 din 14.11.2022
la numărul unic 438/MJ/2022

Ministerul Justiției

mun. Chișinău str. 31 August 1989, 82, MD-2012

Serviciul de Protecție și Pază de Stat a examinat repetat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative și comunică următoarele.

Potrivit articolului 12 litera a) din Legea nr.134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul are dreptul să desfășoare, în conformitate cu legislația, activități speciale de investigații pentru culegerea, verificarea și valorificarea informațiilor necesare îndeplinirii obligațiilor prevăzute la art. 11 lit. a).

Astfel, insistăm că la articolul II punctul 28, privind articolul 32 alineatul (4) din proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative după cuvintele „Administrația Națională a Penitenciarelor” se va completa cu cuvintele „Serviciul de Protecție și Pază de Stat”.

Se constată că, obiecțiile din sinteza elaborată la Proiectul de lege sus-menționat au fost întocmite fără a se ține cont de prevederile Legii nr.134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat, de faptul că modificarea propusă va contribui la îndeplinirea eficientă a măsurilor speciale de investigații și a obligațiilor de serviciu ale ofițerilor de protecție cu atribuții în acest sens, și anume:

- prevenirea, depistarea și anihilarea oricărei acțiuni, risc sau amenințare prin care s-ar atenta la viața, integritatea fizică, libertatea de acțiune și la sănătatea persoanelor beneficiare de protecție de stat, indiferent de locul lor de aflare;
- desfășurarea, în conformitate cu legislația, activități speciale de investigații pentru culegerea, verificarea și valorificarea informațiilor necesare îndeplinirii obligațiilor de serviciu;
- efectuarea schimbului de informații și de tehnică specială și cooperarea cu alte instituții cu atribuții în domeniu din Republica Moldova și din alte țări pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

În concluzie specificăm că, prin modificarea propusă în proiectul de lege sus-menționat, se dorește a fi eficientizată activitatea specială de investigații a ofițerilor de protecție, precum și de a contribui la capacitatea de intervenție a acestora, întru prevenirea și depistarea situațiilor de risc ce pot surveni la adresa demnitarilor Republicii Moldova, a demnitarilor străini pe timpul șederii lor în Republica Moldova, a membrilor lor de familie.

În această ordine de idei, având drept temei juridic prevederile art.63 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, Serviciul de Protecție și Pază de Stat susține modificarea **normelor legale în ordinea expusă în prezentul raport.**

Director adjunct

Digitally signed by Popa Vasile
Date: 2022.11.14 09:10:26 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



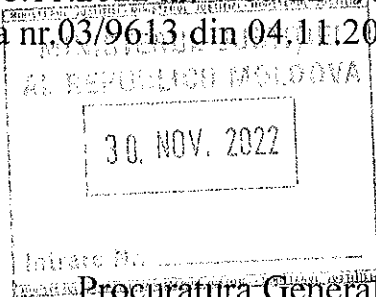
Vasile POPA



Procuratura Republicii Moldova

Republica Moldova, MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73,
tel.: (+373) 22-828-373, (+373) 22-828-375; e-mail: proc-gen@procuratura.md

28.11.2022 nr. 4-8d/22-461
la nr. 03/9613 din 04.11.2022



✓ Ministerul Justiției

Copie: Cancelaria de Stat

Procuratura Generală a examinat proiectul de *Lege pentru modificarea unor acte normative (numărul unic 438/MJ/2022)*, remis spre avizare repetată. Constatăm că, propunerile înaintate anterior de către Procuratura Generală în avizul nr.4-1d/22-257 din 03.08.2022 au fost acceptate parțial și transpuse în proiectul definitivat.

Susținem în continuare opinia instituțională pe marginea proiectului menționat *supra* și expunem următoarele obiecții și propuneri:

1. Cu referire la proiectul de *Hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații)*:

- în vederea respectării recomandărilor Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare al Academiei de Științe a Moldovei, stabilite în Hotărârea nr.205 din 25 iulie 2016 cu privire la aprobarea recomandărilor de aplicare a normelor ortografice de scriere a lui "â" și "sunt" în limba română, în denumirea actului cuvântul "HOTĂRÎRE" urmează a fi scris corect din punct de vedere ortografic – "HOTĂRÂRE".

2. Cu referire la articolul I. - Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003:

- la art.57² "Ofițerul de investigații" considerăm oportun excluderea alin.(4) și alin.(5) din motiv că, prevederile articolului reglementează doar atribuțiile și competențele ofițerului de investigații;
- propunem reformularea art.57² alin.(6) pct.3, referitor la informarea imediată, în scris a ofițerului de urmărire penală sau procurorului de către ofițerul de investigații despre informațiile devenite cunoscute în rezultatul efectuării măsurii speciale de investigații, din care reies fapte și circumstanțe cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei contravenții sau infracțiuni, alta decât cea investigată. Considerăm că, această acțiune constituie o obligație a ofițerului de investigații și nu poate fi catalogată ca atribuție.
- reieșind din prevederile art.57² alin.(7), considerăm necesar completarea articolului respectiv cu mecanismul de soluționare a contestației depuse de către ofițerul de investigații;
- la art.133 alin.(1) pct.1) după sintagma "unei infracțiuni" de completat cu sintagma "mai puțin grave". Aici este de remarcat faptul că, din momentul începerii procesului penal, sesizarea se examinează în ordinea art.274 din Codul de procedură penală, nefiind efectuată la această etapă calificarea infracțiunii, din

care motiv nu poate fi efectuată nici clasificarea infracțiunilor potrivit art.16 din Codul penal;

- la art.135 alin.(3) propunem excluderea sintagmei „*competente să conducă, eventual*”, din motiv că, această noțiune este ambiguă și nu coroborează cu competențele procurorului prevăzute în art.52 și art.53¹ din Codul de procedură penală;
- la art.135 alin.(4) după cuvântul „*săvârșită*” de completat cu sintagma „*mai puțin gravă*”, reieșind din argumentele expuse supra;
- la art.135 alin.(6) opinăm pentru substituirea sintagmei „*declară nulă*” cu sintagma „*se declară respinsă*”. Remarcăm că, încălcările care atrag nulitatea actelor procedurale sunt stipulate în art.251 din Codul de procedură penală;
- la art.135 alin.(6), în vederea racordării noțiunilor din proiectul de Lege supus avizării cu noțiunile din Codul de procedură penală, considerăm necesar de substituit sintagma „*circumstanțe ce nu permit amânarea*” cu sintagma „*cazurile ce nu suferă amânare*”, definiția expresiei evocate fiind expusă în art. 6 pct. 6) din Codul de procedură penală;
- de asemenea, propunem la art. 135 alin. (6) după sintagma „*În termen de 24 de ore de la autorizare*” de completat cu sintagma, „*iar în cazul executării cererii de comisie rogatorie - în termen de 72 ore,*”. Astfel, este necesar de menționat că, termenul de 24 de ore este restrâns și insuficient pentru efectuare, la necesitate, a traducerilor de documente anexe sau chiar formularea unor solicitări suplimentare de la statul solicitant al măsurii speciale de investigație. Efectuând o analiză a legislației Uniunii Europene în domeniul cooperării în materie penală, constatăm că, în conformitate cu prevederile art.31 al Directivei 2014/41/UE din 03.04.2014 privind ordinul European de anchetă în materie penală, termenul prin care statul solicitat autorizează măsura specială de investigație - interceptarea telecomunicațiilor este de până la 96 ore;
- la art.135 alin.(9) noțiunea „*contra securității de stat*” este ambiguă, ceea ce poate contribui la săvârșirea abuzurilor din partea organelor de drept, neavând un termen limită până când persoana poate fi supusă măsurilor speciale de investigații. În aceasta ordine de idei, considerăm necesar de completat sintagma „*contra securității de stat*” cu sintagma „*în sensul art.1 din Legea nr. 618/1995 securității statului*”. De menționat că, capitolul XVII din partea specială a Codului penal- „*Infracțiuni contra autorităților publice și a securității de stat*”, conține și infracțiuni obiectul la care se atentează excedă securitatea statului spre exemplu, art. 352, 352¹, 359-363 din Codul penal;
- la art.135 alin.(12) urmează de exclus sintagma „*sau desemnează un ofițer de urmărire penală pentru coordonarea și controlul acestor acțiuni*”, reieșind din faptul că, atribuțiile respective ale ofițerului de urmărire penală depășesc cele prevăzute de art.57 din Codul de procedură penală;
- la art.136 alin.(5) în scopul corespunderii criteriilor de claritate și evitării interpretărilor extensive, opinăm pentru substituirea sintagmei „*celelalte rezultate*” cu sintagma „*rezultatele în original*”;
- la art.136 alin.(5) cuvântul „*suport*” de substituit cu sintagma „*purtător material de informații*”;
- urmare a analizei dispoziției art.136 alin.(6) și în scopul racordării proiectului de Lege supus avizării cu termenii și expresii utilizate în art. 6 din Codul de procedură

penală, considerăm oportun de a substitui sintagma "*traducător autorizat*" cu cuvântul „*interpret*”, deoarece, în situațiile în care convorbirile interceptate sunt într-o limbă pe care nu o cunoaște ofițerul de investigații, care urmează să consemneze rezultatele MSI, sau procurorul care urmează să dispună asupra pertinentei MSI ori în situația când înregistrările video efectuate în condițiile art. 137² din proiectul Legii reflectă o discuție dintre persoane care comunică prin limbajul surdo-mut, în lipsa unui interpret în sensul art. 6 pct. 19 din Codul de procedură penală va fi imposibilă;

- în scopul evitării unor ambiguități privind mecanismul dispunerii și folosirii rezultatelor obținute în urma efectuării unei măsuri speciale de investigație dintr-o cauză penală într-o altă cauză penală sau contravențională, opinăm la art.136 alin.(7) după sintagma "*Judecătorul de instrucție*" de completat cu sintagma "*la demersul procurorului* ”;
- susținem propunerile înaintate în avizul anterior cu referire la prevederile art.136 alin.(7) și reiterăm necesitatea completării după sintagma „*Judecătorul de instrucție*” cu textul „*sau procurorul, în dependență cine a autorizat măsura,*”, deoarece conform art.134 alin.(1) măsurile speciale de investigații pot fi efectuate cu autorizarea judecătorului de instrucție sau a procurorului, iar textul „*dintr-o cauză penală într-o altă cauză penală sau contravențională*”, de înlocuit cu textul „*dintr-un proces penal în alt proces penal sau contravențional*”, deoarece potrivit art.134 alin.(1) măsurile speciale de investigații pot fi efectuate în cadrul procesului penal, iar conform art.134 alin.(2) măsurile speciale de investigații prevăzute la alin.(1) pct.2), lit.a) și g) pot fi dispuse și efectuate din momentul începerii procesului penal;
- la art.136 alin.(8) după sintagma "*a încălcat vădit drepturile și libertățile persoanei*” urmează de exclus sintagma "*ofițerul de urmărire penală*”. Această propunere rezultă din atribuțiile ofițerului de urmărire penală statuate în art. 57 din Codul de procedură penală și anume, acesta nu are atribuții privind declararea nulității probelor sau a anumitor acte procedurale separat, *per a contrario*, art. 52 alin. (1) pct. 8) din Codul de procedură penală stipulează atribuțiile procurorului privind anularea ordonanțelor ilegale;
- urmare a analizei prevederilor art.136 alin.(9), remarcăm o neclaritate ce ține de mecanismul distrugerii rezultatelor obținute în urma efectuării măsurilor speciale de investigații. Considerăm că, împuternicirea întocmirii de către procuror a procesului- verbal de distrugere a rezultatelor obținute în urma efectuării măsurilor speciale, în timp ce subdiviziunea specializată a ofițerului de investigații, care a efectuat măsura specială de investigații, urmează să distrugă rezultatele obținute, este lipsită de sens.

În același registru, menționăm că, prin formularea actuală din Proiect, se înțelege că vor fi distruse și rezultatele MSI din cauza penală care a fost examinată și în cadrul căreia a fost emisă o hotărâre judecătorească irevocabilă sau o ordonanță de încetare/clasare care a devenit irevocabilă păstrată în condițiile art. 211 din Codul de procedură penală, fapt ce este inadmisibil, or, procedura de distrugere/casare a proceselor penale și a cauzelor penale sunt prevăzute de acte departamentale care nu reglementează distrugerea graduală a materialelor cauzelor penale (*indicatorul documentelor-tip și al termenelor lor de păstrare*);

În această ordine de idei, opinăm ca art.136 alin.(9) să fie redat în următoarea formulă:”9) După un an de la rămânerea irevocabilă a hotărârii asupra cauzei penale și dacă acestea nu sunt folosite în alte cauze penale sau contravenționale conform alin.(7), prin încheierea judecătorului de instrucție sau prin ordonanță procurorul se va dispune nimicirea originalelor rezultatelor măsurilor speciale de investigații, păstrate în condițiile alin. (5). Încheierea sau ordonanța se va expedia către subdiviziunea specializată a ofițerului de investigații, care a efectuat măsura specială de investigații și este responsabilă de distrugerea propriu-zisă, cu întocmirea procesului-verbal. Procesul-verbal de distrugere va fi expediat judecătorului de instrucție, care a emis încheierea, sau procurorului, care a emis ordonanța, pentru anexare la materialele cauzei penale. ” ;

- subsidiar, la art.136 alin.(9) sintagma „cauzei penale” considerăm oportun de substituit cu sintagma „procesului penal”, iar cuvântul „cauze”, de înlocuit cu cuvântul „proces”, deoarece potrivit art.134 alin.(1) măsurile speciale de investigații pot fi efectuate în cadrul procesului penal, iar conform art.134 alin (2) măsurile speciale de investigații prevăzute la alin.(1), pct.2), lit.a) și g) pot fi dispuse și efectuate din momentul începerii procesului penal, iar termenul de un an ar putea fi calculat și de la rămânerea irevocabilă a hotărârii de refuz în pornirea urmăririi penale;
- art.137 alin.(3) urmează a fi completat cu următoarea prevedere: „Instalarea aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video, se dispune și în încăperea în care, potrivit probelor sau informațiilor obținute, se săvârșesc acțiuni cu caracter infracțional”. Necesitatea introducerii acestei prevederi se explică prin oferirea posibilității investigării infracțiunilor cu caracter sistematic sau cazurilor denumite generic „fenomen”;
- la art.137² alin.(1) propunem sintagma ”informațiilor audio sau video transmise între două sau mai multe persoane” de substituit cu sintagma ”conținutul comunicărilor între două sau mai multe persoane”;
- la art. 137² alin.(2) considerăm necesar de substituit sintagma ”art.181² alin.(3)-(5)” cu sintagma ” art. 181², art.181³”;
- urmare a analizei prevederilor art. 137² alin.(6) și în vederea coroborării cu prevederile art.136 alin.(5) din proiectul de Lege supus avizării, opinăm pentru substituirea sintagmei ”în original suportul” cu sintagma ”putătorul de informații”, deoarece în art. 136 alin. (5) din Proiectul de lege este menționat „rezultatele declarate pertinente se copie pe suport și se anexează împreună cu procesul-verbal la cauza penală....iar rezultatele în original se păstrează la judecătorul de instrucție sau procurorul ...”, or, este incert faptul cum originalele rezultatelor MSI vor fi anexate și la cauza penală, totodată fiind transmise în original procurorului/judecătorului de instrucție care a autorizat măsura specială de investigații pentru păstrare.
- la art.137⁴ alin.(2) după sintagma ”181²” de completat cu sintagma ”181³”;
- în vederea stabilirii unei clarități, privind aplicabilitatea prevederilor legale, articolul 137⁵ urmează a fi completat cu alineatul (4) cu următorul conținut:
„(4) Măsura specială de investigații prevăzută de prezentul articol poate fi dispusă și în cazul infracțiunilor ușoare și mai puțin grave prevăzute la art.177, 178, 237, 259-261¹, 301¹ din Codul penal”, totodată, la art.137⁵ alin.(2) și la art.138 alin.(3)

considerăm judicios substituirea sintagmei "în scris" cu sintagma "în format electronic";

- subsecvent, considerăm necesar ca articolul 138 să fie completat cu un alineat nou cu următorul conținut: „(6) Măsura specială de investigații prevăzută de prezentul articol poate fi dispusă și în cazul infracțiunilor ușoare și mai puțin grave.”;
- considerăm necesar completarea proiectului de Lege supus avizării cu măsura specială de investigație – "Supravegherea transfrontalieră". Excluderea acestei măsuri este motivată de către autorul proiectului prin inaplicabilitatea acesteia, or, este necesar de menționat că, în cadrul activității de asistență juridică internațională în materie penală, supravegherea transfrontalieră este pe larg utilizată, în special în cadrul echipelor comune de investigație încheiate dintre Republica Moldova și alte state interesate, după caz. Totodată, supravegherea transfrontalieră a fost inclusă ca formă de asistență juridică internațională în materie penală între state prin Protocolul adițional nr. 2 din 08.11.2001, la Convenția Europeană de asistență juridică în materie penală din 1959;
- privitor la art.138¹ alin. (3) și (4) și art. 138⁴ alin. (8) din proiectul Codului de procedură penală, considerăm oportun excluderea acestor aliniate deoarece prevederile menționate constituie norme materiale care, inter alia, reglementează procedura de liberare de răspundere penală similară celei de la art. 53 din Codul penal, iar în cazuri particulare, proceduri specifice de liberare de răspundere penală statuate în art. 217 alin. (5), 290 alin. (3), 325 alin. (4), 326 alin. (4) ș.a. din Codul penal. Totodată propunem instituirea noțiunii de infracțiune simulată prin completarea art. 14 din Codul penal cu un alineat nou sau includerea unui articol nou în partea generală a Codului penal (*spre exemplu art. 14¹ din Codul penal*). În aceeași ordine de idei, evocăm necesitatea reglementării noțiunii de infracțiune simulată raportat la prevederile art. 138⁴ alin. (7) din proiect care operează cu noțiunea de infracțiune simulată, or, definiția acesteia nu se regăsește nici în art. 6 din Codul de procedură penală nici în partea generală a Codului penal, Capitolul XIII-*înțelesul unor termeni sau expresii în prezentul cod* sau, după caz, în art. 14 Cod penal;
- la art.138¹ alin.(5) după sintagma "181²" este necesar de completat cu sintagma „181³". Necesitatea includerii art. 181³ din Codul penal-„*Finanțarea ilegală a partidelor politice, a concurenților electorali, a grupurilor de inițiativă sau a campaniilor electorale*” rezidă în faptul că, efectuarea MSI-„*controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite*”, ar permite documentarea și probarea unor asemenea fapte ilegale iar în anumite situații specifice, realizarea scopului procesului penal pe altă cale (*alte mijloace de probă și procedee probatorii decât MSI*) nu este posibilă;
- urmare a studierii art.138² alin. (2) din proiect se atestă că formularea este expusă ambiguu și neclar astfel opinăm pentru reformularea acestui alineat;
- Considerăm necesar înlocuirea în art. 138⁴ alin. (12) Cod de procedură penală din proiect, a sintagmei „*Legii nr. 105/2008 cu privire la protecția martorilor și a altor participanți la procesul penal*” cu sintagma „*art. 110 din Codul de procedură penală*” deoarece procedura de audiere a martorilor în condiții speciale, inclusiv cu imaginea și vocea distorsionată în condiții de maximă confidențialitate, este reglementată detaliat în art. 110 din Codul de procedură penală, or, art. 16 din

Legea nr. 105/2008 cu privire la protecția martorilor și a altor participanți la procesul penal este o normă de blanchetă și face trimitere la art. 110 și 110¹ din Codul de procedură penală.

II. Cu referire la articolul II. – Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații:

- la articolul 4 alin.(4) din proiectul supus avizării sintagma „*cu excepțiile*” urmează a fi interpretată. În aceasta ordine de idei, propunem completarea articolului cu un alineat care ar prevedea excepțiile respective;
- în vederea coroborării prevederilor art.5 alin.(2) cu prevederile art.39 ”Controlul exercitat de către procuror” în redacția propusă în prezentul aviz, considerăm necesar sintagma ”*procurorului ierarhic superior*” de substituit cu sintagma ”*Procurorul General, adjunctii Procurorului General și/sau procurorii desemnați prin ordinul acestuia*”;
- propunem completarea art.5¹ «*Cooperarea internațională*» cu alin.(2), care va avea următorul conținut: ”*Solicitarea cooperării, prin realizarea activității speciale de investigații, efectuată în cadrul urmăririi penale, în orice caz se realizează prin cereri de asistență juridică internațională în materie penală în conformitatea cu prevederile tratatelor internaționale, ale Capitolului IX din Codul de procedură penală și a Legii nr.371/2006.*” Această propunere rezultă din prevederile instrumentelor internaționale, cum ar fi art.1 din Convenția Europeană de asistență juridică în materie penală din 20.04.1959, care stipulează că, *Părțile Contractante se angajează să-și acorde reciproc, potrivit dispozițiilor prezentei Convenții, asistența judiciară cea mai amplă cu putință în orice procedură privitoare la infracțiuni a căror reprimare este, în momentul solicitării asistenței, de competența autorităților judiciare ale Părții solicitante, și art.3 din Convenția invocată supra, care prevede că, Partea solicitată va face să se îndeplinească, în formele prevăzute de legislația sa, comisiile rogatorii referitoare la o cauză penală, care îi vor fi adresate de către autoritățile judiciare ale Părții solicitante și care au ca obiect îndeplinirea actelor de urmărire sau comunicarea mijloacelor materiale de probă, dosarelor sau documentelor, precum și din dispozițiile legislației naționale (art.art. 531, 532, 536 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, art.art.24 - 25 din Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală nr.371-XVI din 01.12.2006);*
- la art.12 alin.(1) lit.f) din proiect după sintagma „... *activității speciale de investigații*” este necesar de completat cu sintagma „*conform planului confirmat de conducătorul autorității, potrivit regulamentului aprobat pentru finanțarea activității speciale de investigații, aprobat prin Hotărârea Guvernului*”;
- la art.12 alin.(3) din proiect după sintagma „...*conducătorului subdiviziunii specializate*” de completat cu sintagma „*și informarea, după caz, a procurorului sau a judecătorului de instrucție care a dispus sau a autorizat măsura specială de investigație*”;
- la art.19 alin.(5) urmează de revăzut temeiurile pentru dispunerea și efectuarea măsurilor speciale de investigații.

Luând în considerație faptul că, la dispunerea măsurilor speciale de investigație este necesar de ținut cont de imixtiunea neargumentată în viața privată, considerăm necesar de exclus circumstanța ”5) *evaluarea integrității instituționale*”, care constituie temeiul pentru dispunere măsurilor speciale de investigații. La fel, nu

este argumentată necesitatea efectuării măsurilor speciale de investigație în cazul unor circumstanțe cum este -” b) *ce pun în pericol securitatea ofițerului de investigații sau a membrilor familiei acestuia*”. Tot aici, menționăm că, noțiunea ”amenințările ce constituie pericol deosebit pentru securitatea statului” este prea vastă și urmează a fi revizuită. În aceasta ordine de idei, considerăm necesar de completat sintagma „*contra securității de stat*” cu sintagma ”*prevăzute în art.1 din Legea nr. 618/1995 securității statului*” ;

- la art.20 alin.(7) după sintagma „*aparitiei circumstanțelor noi*” de completat cu sintagma „*recent descoperite, necunoscute la moment de către organul care efectuează activitatea specială de investigații*”;
- la articolul 22 alin.(5)¹ lit.a) după sintagma „*dacă nu a fost depusă contestație*” de completat cu sintagma „*,după informarea persoanei supuse măsurilor speciale de investigații*”;
- la art.22¹ alin.(1) lit.a) după sintagma „*și sănătatea persoanei*” de completat cu sintagma „*,supuse măsurilor speciale de investigații sau în privința altei persoane în coraport cu aceasta*”;
- la art.22¹ alin. (1) lit.d) noțiunea „*pericol deosebit pentru securitatea statului*” este prea largă și urmează a fi definită mai clar/explicit sau să se facă referință la un număr exhaustiv de infracțiuni care ar constitui temei pentru inițierea măsurilor speciale de investigații. De menționat că, acțiunile care prezintă pericol deosebit pentru securitatea statului sunt reglementate în art. 4 alin. (2) din Legea securității statului nr. 618/1995, or, din conținutul normei precitate pot fi autorizate măsuri speciale de investigații pe un număr nedeterminat de acțiuni considerate a fi pericol deosebit pentru securitatea statului astfel, considerăm că, situațiile/cazurile în care pot fi dispuse MSI urmează a fi stabilite concret.
- la art.22¹ alin.(4) din proiect noțiunile „*permanent sau provizoriu*” urmează a fi explicate în coraport cu alin.(5) al prezentului articol;
- la art.24 alin.(2) după cuvântul „*planurile*” de exclus sintagma „*și rezultatele efectuării activității speciale de investigații*” din motiv că, rezultatele efectuării măsurilor speciale de investigații nu sunt informațiile atribuite la secret de stat conform prevederilor *Legii nr.254/2008 cu privire la secretul de stat*;
- art.24 urmează a fi completat cu un nou alineat (2)¹, care va avea următorul conținut „*Rezultatele efectuării activității speciale de investigații sunt informații cu accesibilitate limitată sau atribuite la secret de stat în circumstanțele prevăzute de lege*”;
- la art.26 alin.(4) sintagma „*5 zile*” de substituit cu sintagma „*15 zile*”;
- studiind modificările propuse la proiectul de *Lege privind activitatea specială de investigații*, constatăm o neconcordanță vădită dintre Lege și prevederile Codului de procedură penală. Unele modificări propuse la legea menționată vin să aducă schimbări conceptuale total diferite de prevederile actualei legi în vigoare, însă studiul efectuat denotă contradicții esențiale între prevederile Codului de procedură penală și Lege.

În acest sens, legiuitorul a prevăzut în prevederile art.2 alin.(4) din Codul de procedură penală faptul că „*Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod*” și în consecință efectuarea măsurilor speciale de investigații în afara procesului penal, fără

inclusiunea acestei noțiuni, precum și a competențelor de rigoare ar duce la caducitatea legii în sine.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a stabilit că, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat în mod clar și inteligibil, fără dificultăți de ordin sintactic și pasaje obscure (*(a se vedea HCC nr.12 din 6 aprilie 2021, §64 și jurisprudența citată acolo)*).

De altfel, la efectuarea măsurilor speciale de investigație cum ar fi interceptarea și la înregistrarea comunicărilor la etapa urmăririi penale, Curtea Europeană a stabilit condițiile minime pe care legea trebuie să le conțină pentru a se evita abuzurile: (1) natura infracțiunilor care pot da naștere unei interceptări; (2) cercul de persoane ale căror comunicări pot fi interceptate; (3) limita duratei interceptării; (4) trebuie stabilită procedura care trebuie urmată pentru examinarea, utilizarea și stocarea datelor obținute; (5) trebuie stabilite măsurile care trebuie întreprinse pentru comunicarea informațiilor către părți; (6) circumstanțele în care datele interceptate pot sau trebuie să fie șterse sau nimicite (Big Brother Watch și alții v. Regatul Unit [MC], 25 mai 2021, §335). Accepțiuni, care de altfel au fost preluate ulterior și de către Curtea Constituțională (Hotărârea nr.31 din 23.09.2021).

În aceasta ordine de idei, reiterăm necesitatea ajustării prevederilor art.27 alin.(1) pct.1) din proiectul de modificare a Legii 59/2012 la prevederile art.134 din proiectul de modificare a Codului de procedură penală și completarea cu măsura specială: „*cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video*”. Considerăm că, argumentele invocate de către autor în sinteza obiecțiilor/propunerilor la proiectul de Lege supus avizării nu sunt întemeiate.

Astfel, conform prevederilor art.27 alin.(1) „*Măsurile speciale de investigații*” - pentru realizarea sarcinilor prevăzute de prezenta lege pot fi dispuse și efectuate următoarele măsuri speciale de investigații: 1) cu autorizarea judecătorului de instrucție la demersul procurorului: a) supravegherea tehnică; b) interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau imaginilor; c) reținerea, cercetarea, predarea sau ridicarea trimiterilor poștale; d) monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare; e) colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice; f) accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice.

Efectuând o analiză a prevederilor art.27 alin. (1) din proiectul de Lege supus avizării-„*Măsurile speciale de investigații*”, constatăm că, legiuitorul prevede/permite posibilitatea efectuării în afara procesului penal, cu autorizarea judecătorului de instrucție, a unor măsuri speciale de investigații, care în sine, prezumă la fel o ingerință majoră în viața privată a persoanei.

- susținem în continuare propunerea înaintată în avizul nr.4-1d/22-257 din 03.08.2022, privind excluderea acordării dreptului conducătorului subdiviziunii specializate de a autoriza măsura specială - *urmărirea vizuală*.

Reiterăm că, acest drept al conducătorului subdiviziunii va genera lipsa unui control corespunzător, ce poate duce la ingerință neargumentată în viața privată a persoanelor și la abuzuri din partea subiecților activității speciale de investigații. Mai mult, noile prevederi contravin art.134 din proiectul de modificare a Codului de procedură penală supus avizării, care prevede că măsura în cauză este autorizată în exclusivitate de procuror. Astfel, considerăm necesar de exclus sintagma ”b) urmărirea

vizuală” din conținutul art.27 alin.(1) pct.3) și completarea art.27 alin.(1) pct.2 cu sintagma ”e) urmărirea vizuală”.

- în vederea stabilirii unui mecanism de control exercitat de către procuror, considerăm necesar ca art.39 să fie redat în următoare formulă:

”Articolul 39. Controlul exercitat de către procuror

- (1) *Controlul asupra executării prezentei legi se efectuează de către Procurorul General, adjuncții Procurorului General și/sau procurorii desemnați prin ordinul acestuia, în baza plângerilor depuse de către persoanele ale căror drepturi și interese legitime se presupune că au fost încălcate în urma efectuării activității speciale de investigații sau din oficiu.*
- (2) *Procurorul General, adjuncții Procurorului General și/sau procurorii desemnați care efectuează controlul au drept de acces la informațiile ce constituie secret de stat și la dosar special.*
- (3) *Activitatea colaboratorilor confidențiali se află sub controlul Procurorului General, adjuncților Procurorului General și/sau al unui procuror desemnat prin ordinul acestuia”.*

Procurorul General interimar



Ion MUNTEANU



mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, nr.70,
Republica Moldova, MD-2009,
tel. (+ 373 22) 22 15 47, fax:(+ 373 22) 22 52 27
e-mail: info@csj.md

Chișinău, M. Kogalniceanu 70 street,
Republic of Moldova, MD-2009,
tel. (+ 373 22) 22 15 47, fax:(+ 373 22) 22 52 27
e-mail: info@csj.md

14 iulie 2022
Nr. 1185

**D-lui Roman CAZAN
Secretar general adjunct al Guvernului
Cancelaria de Stat a Republicii Moldova**

Prin prezenta, Vă comunicăm că în urma examinării solicitării Dvs. cu privire la expunerea opiniei asupra proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații), nr. 438/MJ/2022, în temeiul art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, Curtea Supremă de Justiție avizează favorabil proiectul remis și comunică că nu are obiecții la modificările propuse.

Digitally signed by Timofți Vladimir
Date: 2022.07.14 17:10:01 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



**Președintele interimar
al Curții Supreme de Justiție**

Vladimir TIMOFTI

Executor:
Vișcu A.
Șef al Secției penale
a Direcției generalizare a practicii judiciare,
sistematizare și evidență a legislației
tel.: 022223840

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
A REPUBLICII MOLDOVA**



**THE SUPREME COURT OF JUSTICE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, nr.70,
Republica Moldova, MD-2009,
tel. (+ 373 22) 22 15 47, fax:(+ 373 22) 22 52 27
e-mail: info@csj.md

Chișinău, M. Kogalniceanu 70 street,
Republic of Moldova, MD-2009,
tel. (+373 22) 22 15 47, fax: (+373 22) 22 52 27
e-mail: info@csj.md

Nr. 1400 din 11.11 2022

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
(secretariat@justice.gov.md)

Prin prezenta, Vă comunicăm că în urma examinării solicitării Dvs cu privire la expunerea opiniei asupra proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații), nr.438/MJ/2022, în temeiul art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, Curtea Supremă de Justiție avizează favorabil proiectul remis și comunică că nu are obiecții la modificările propuse.

Digitally signed by Timofți Vladimir
Date: 2022.11.11 16:34:34 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



**Președinte interimar
al Curții Supreme de Justiție**

Vladimir TIMOFTI



Procuratura Republicii Moldova

Republica Moldova, MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73,
tel.: (+373) 22-828-373, (+373) 22-828-375; e-mail: proc-gen@procuratura.md

03.08.2022 nr. 44 d/22-157
la nr.18-23-6304 din 24.06.2022



✓ Ministerul Justiției

Copie: Cancelaria de Stat

Procuratura Generală a examinat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (numărul unic 438/MJ/2022)* remis spre avizare.

Respectiv, pe marginea proiectului expunem obiecțiile și propunerile indicate *infra*:

1. Cu referire la proiectul de Hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații):

- În vederea respectării recomandărilor Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare al Academiei de Științe a Moldovei, stabilite în Hotărârea nr.205 din 25 iulie 2016 cu privire la aprobarea recomandărilor de aplicare a normelor ortografie de scriere a lui "â" și "sunt" în limba română, în denumirea actului cuvântul "HOTĂRÎRE" urmează a fi scris corect din punct de vedere ortografic – "HOTĂRÂRE".

2. Cu referire la articolul I. alin. (1) din proiectul de lege:

2.1. Modificările și completările propuse la art.57² "Ofițerul de investigații":

- luând în considerație faptul, că articolul dat, propus spre includere în Codul de procedură penală, urmează să stabilească atribuțiile ofițerului de investigații în cadrul procesului penal, considerăm necesar în alin.(1) după sintagma "în numele statului" de completat cu sintagma "în limitele competenței sale";

- în vederea redării corecte a textului, în alin.(2) după sintagma "care activează" cuvântul "în procuraturile" propunem să fie substituit cu sintagma "în cadrul procuraturilor";

- în alin.(6) punctul 2) după cuvântul "demers", propunem de completat cu cuvântul "motivată", reieșind din faptul că, măsurile speciale de investigații sunt măsuri care implică utilizarea unor metode, mijloace și forțe specifice, prin aplicarea cărora, în anumite condiții, are loc imixtiune în viața privată a persoanelor. Respectiv, dispunerea, prelungirea sau încetarea efectuării măsurii speciale de investigații solicită indicarea unor motive întemeiate și justificate;

- în alin.(6) punctul 5) considerăm necesar, după sintagma "procesul penal;" de completat cu sintagma ", cu excepția celor ce constituie secret de stat.". Propunerea dată o considerăm necesară, reieșind din prevederile Legii nr. 245/2008 cu privire la

secretul de stat. Astfel, ofițerul de investigații nu este inclus în lista funcțiilor ai căror titulari au dreptul de acces la secretul de stat;

- Reieșind din prevederile art.138⁴ alin.(17) din proiectul de Lege remis spre avizare, considerăm necesar în art. 57² alin.(7), după sintagma "*sănătatea sa*" de completat cu sintagma "*sau a investigatorului sub acoperire,*";

În aceeași ordine de idei, în vederea stabilirii unei clarități, privind modalitatea de contestare a indicațiilor de către ofițerul de investigații, și, reieșind din prevederile art.52 din Codul de procedură penală, în alin.(7) după sintagma "*care conduce urmărirea penală*" de completat cu sintagma "*în cazul contestării indicației ofițerului de urmărire penală*", și după cuvântul "*exercită*" de completat cu cuvântul "*sau conduce*";

2.2 Modificările și completările propuse la art.133 "*Dispoziții generale privind măsurile speciale de investigații*":

- efectuând o analiză a cererilor de comisii rogatorii, primite spre executare de la autoritățile altor state, constatăm că, unul din motivele de imposibilitate de executare a acestora constituie faptul că, acțiunile solicitate constituiau măsuri speciale de investigații, care nu puteau fi realizate din cauză că infracțiunea comisă în statul solicitant se califica potrivit art.16 din Codul penal al Republicii Moldova în categoria celor ușoare sau mai puțin grave. Pornind de la prevederile art.132¹ alin.(2) pct.2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, cererile de asistență judiciară internațională se restituiau inițiatorului fără executare.

În această ordine de idei, considerăm necesar, Completarea art.133 cu un alineat nou alin.(1¹) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, cu următorul conținut:

"(1¹) În cadrul executării cererilor de asistență judiciară internațională măsurile speciale de investigații se dispun și se efectuează pe toate categorii de infracțiuni prevăzute de art.16 din Codul penal al Republicii Moldova, dacă sunt întrunite cumulativ condițiile prevăzute la alin.(1) pct.2) și 3);"

- luând în considerație faptul că, în cadrul urmăririi penale poate exista o categorie de persoane care ar putea în unele cazuri să necesite protecție prin folosirea metodelor speciale de investigație, propunem în alin.(3) sintagma, *...precum și ale martorului...*" de substituit cu sintagma *„martorului, precum și a rudelor acestora,..”*;

- de menționat faptul că nu toate victimele, părțile vătămate colaborează cu organele de drept în vederea descoperirii infracțiunii, în speță pe cazurile de trafic de ființe umane/copii, proxenetism. Astfel, este judicios de exclus în alin.(3) după sintagma "*la art.135 și*" cuvântul *„doar”* și, considerăm necesar, de completat alineatul după sintagma *„...în prezentul alineat”* cu sintagma *, or, fără acordul lor, dacă o cer interesele justiției.”*;

- din conținutul alin.(4) nu este clară posibilitatea efectuării măsurilor speciale de investigații în cadrul investigațiilor financiare paralele, pentru că investigațiile financiare paralele pot fi efectuate și în cazul infracțiunilor ușoare și mai puțin grave (art.217¹ CP etc.). Astfel, considerăm necesar de revăzut și de completat prevederile alin.(4) cu condiții compatibile cu prevederile alin.(1) din același articol.

2.3 Privind modificările și completările propuse la art.134 "Măsurile speciale de investigații":

Localizarea prin GPS (unificată conform proiectului de lege într-o singură nouă măsură specială de investigații, care, urmează a fi prevăzută de art. 137¹ din proiectul de modificare a Codului de procedură penală prevăzut în articolul I al proiectului de Lege supus avizării, denumită „Supravegherea tehnică”) se propune de a fi dată în competența procurorului, în condițiile în care aceasta urmează a fi separată de documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice ce asigură înregistrarea. Raționamentele care stau la baza acestei inițiative rezidă în gradul diminuat de ingerință, adică de informații private obținute despre o persoană, or, rezultatul acestei măsuri va fi exprimat prin localizarea geografică a unei persoane sau a unui autovehicul fără implicarea obținerii informațiilor ce țin de imaginea sau vocea persoanei.

La autorizarea colectării informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice, la fel nu sânt identificate ingerințe semnificative în viața privată a persoanelor, or, descifrarea apelurilor și a locului efectuării lor nu permite obținerea informației privind conținutul comunicării.

2.4 Modificările și completările propuse la art.135 "Dispunerea, autorizarea, efectuarea, prelungirea și încetarea măsurilor speciale de investigații":

- Propunem de completat alin.(1) cu pct.6), care va avea următorul conținut: *"6) la interpelările organizațiilor internaționale, în temeiul tratatelor internaționale, acordurilor bilaterale la care Republica Moldova este parte"*.

Aceasta propunere se motivează cu situația actuală, conform căreia Republica Moldova se angajează să lucreze activ întru recuperarea fondurilor europene fraudate și, în acest sens, are încheiate acorduri conform cărora se obligă să prezinte informații, inclusiv care pot fi obținute prin măsuri speciale de investigații;

- după textul din alin.(3) *„iar cele prevăzute la art.134 alin. (1) pct. 2) se autorizează de către procuror la demersul motivat al ofițerului de urmărire penală”*, urmează de completat cu sintagma *„și ofițerului de investigații”*. Astfel, potrivit art. 57¹ alin. (6), pct. 2) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală, ofițerul de investigații *”propune, prin demers, ofițerului de urmărire penală sau procurorului dispunerea, prelungirea sau încetarea efectuării măsurii speciale de investigații”*, iar conform art. 135 alin.(1) pct.1) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală, măsurile speciale de investigații se efectuează în temeiul ordonanței motivate a ofițerului de urmărire penală sau a procurorului, emise, după caz, *”la demersul ofițerului de investigații”*;

- în alin.(5) după cuvântul *”procurorul”* este necesar de completat cu sintagma *”va dispune”*;

- în alin.(6) după textul *„prezentându-i ordonanța de dispunere”*, de substituit sintagma *”cea de”* cu cuvântul *„și”*, iar după textul *„declară nulă ordonanța prin care s-a dispus și”*, de exclus sintagma *„cea prin care”*. Această propunere este motivată prin excluderea formalismul exagerat, și anume, emiterea a două ordonanțe,

practic cu același conținut, una de dispunere a efectuării măsurii speciale de investigații, iar alta de autorizare a măsurii speciale de investigații, mai ales în cazul când ambele sunt emise de către procuror;

- în alin.(9) cuvântul „*dispus*” de substituit cu cuvântul „*autorizat*”. Termenul de efectuare a măsurii speciale de investigații se calculează din momentul autorizării, iar uneori, termenul pentru care a fost dispusă măsura specială de investigații de către ofițerul de urmărire penală sau procuror, poate să nu coincidă cu termenul pentru care a fost autorizată de către judecătorul de instrucție sau procuror.

- noțiunea „*autorizarea repetată*” poate fi aplicabilă doar în cazul apariției circumstanțelor noi, pe când, în cazurile utilizării investigatorilor sub acoperire sau investigării cauzelor privind infracțiunile de corupție și cele conexe acestora, de criminalitate organizată, cu caracter terorist, de spălare a banilor, de finanțare a terorismului sau contra securității de stat, efectuarea măsurii speciale de investigații poate fi autorizată din nou sau poate fi autorizată prelungirea efectuării acesteia peste termenul de 180 de zile. În aceasta ordine de idei, propunem excluderea sintagmei „*repetată a*” din alin.(9);

- din alin.(12) propunem să fie exclus cuvântul „*conduce*”, din motiv că, procurorul nu dispune de cunoștințe privind tactica și metodică efectuării măsurii speciale de investigații;

2.5 Modificările și completările propuse la art.136 „*Consemnarea măsurilor speciale de investigații*”:

- la alin.(1) propunem de completat după sintagma „*După finalizarea efectuării măsurii speciale de investigații...*” cu sintagma „*...și constatarea lipsei necesității prelungirii măsurii autorizate*”. Având în vedere practica neunitară pe acest segment, este oportun de concretizat expres că, procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor măsurilor speciale de investigații nu se întocmește la sfârșitul fiecărei perioade de 30 de zile.

- la alin.(2) pct.5) după sintagma „*numărul cauzei penale*”, considerăm necesar de completat cu textul „*sau procesului penal,*” iar sintagma „*în cadrul căreia*” de substituit cu sintagma „*în cadrul căroră*”. Potrivit art. 134 alin. (1) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală prevăzut în articolul I al proiectului de Lege supus avizării, măsurile speciale de investigații pot fi efectuate în cadrul procesului penal, iar conform art. 134 alin.(2) din proiectul respectiv, măsurile speciale de investigații prevăzute la art. 134 alin. (1), pct. 2), lit. a) și g) pot fi dispuse și efectuate din momentul începerii procesului penal, care conform art.134 alin. (1), se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni;

- la alin.(2) pct.6) după sintagma „*ofițerului de urmărire penală*”, propunem de completat cu sintagma „*sau ale procurorului*”. Potrivit art. 135 alin. (1) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală supus avizării, măsurile speciale de investigații se efectuează în temeiul ordonanței motivate a ofițerului de urmărire penală sau a procurorului.

- la alin.(4) după textul „*din momentul încetării efectuării măsurii speciale de investigații*”, considerăm necesar de completat cu sintagma „*sau expirării termenului pentru care a fost autorizată*”. Conform art. 135 alin.(10) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală supus avizării, încetarea efectuării măsurii speciale de investigații se dispune prin ordonanța procurorului, de îndată ce au dispărut condițiile și motivele care au justificat dispunerea și autorizarea efectuării ei, iar potrivit art. 136 alin. (1), procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații se întocmește după finalizarea efectuării măsurii speciale de investigații sau, în caz de necesitate, pe parcursul realizării ei. În același timp, în art. 136 alin. (10) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală este indicat că, după expirarea perioadei pentru care a fost autorizată măsura specială de investigații, procurorul, în cel mult 15 zile, informează în scris persoanele care au fost supuse măsurii speciale de investigații despre acest fapt.

- tot la alin.(4) propunem substituirea sintagmei „*în termen de cel mult 5 zile de la primirea procesului-verbal*” cu textul „*până la terminarea urmăririi penale*”. Constatarea pertinentei măsurii speciale de investigații urmează a fi făcută până la terminarea urmăririi penale, fără a lega această acțiune de procedură de fixare exhaustivă a unor termene. Potrivit art.100 din Codul de procedură penală, probele se apreciază inclusiv prin prisma coroborării, iar organul de urmărire penală trebuie să dispună de posibilitatea aprecierii pertinentei datelor obținute din măsurile speciale de investigații, prin coroborarea lor cu toate probele administrate;

- proiectul de modificare a Codului de procedură penală prevăzut în articolul I al proiectului de Lege supus avizării nu reglementează locul unde se vor păstra purtătorii materiali de informații care conțin rezultatele măsurilor speciale de investigații, fiindcă la art. 136 alin. (3) este stipulat că la procesul-verbal se anexează, în plic sigilat, purtătorul material de informații care conține rezultatele măsurilor speciale de investigații, iar la art. 136 alin. (5) este prevăzut că rezultatele declarate pertinente se copie pe suport și se anexează împreună cu procesul-verbal la cauza penală, fără a fi indicat soarta rezultatelor declarate nepertinente. În aceasta ordine de idei, și în vederea excluderii unor ambiguități la acest capitol, propunem că sintagma „*se copie pe suport și*” urmează a fi exclusă, iar după textul „*ofițerului de urmărire penală sau procurorului*”, de completat cu textul, „*iar rezultatele declarate nepertinente se păstrează la judecătorul de instrucție sau procurorul care au autorizat măsura.*”;

- conform alin.(7) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală supus avizării măsurile speciale de investigații pot fi efectuate cu autorizarea judecătorului de instrucție sau a procurorului, astfel la alin.(7) propunem să fie expus în următoare redacție „*Judecătorul de instrucție sau procurorul, în dependență cine a autorizat măsura, poate dispune, prin încheiere sau ordonanță motivată, folosirea rezultatelor obținute în urma efectuării unei măsuri speciale de investigații dintr-un proces penal în alt proces penal, în cadrul căruia este posibilă aplicarea acestei măsuri speciale de investigații sau în procesul contravențional, pornit în rezultatul încetării urmăririi penale, în cadrul căreia s-a dispus măsura specială de investigații*”.

- la alin.(10) după sintagma „*a fost autorizată măsura specială de investigații*”, propunem de completat cu sintagma „*sau încetarea efectuării ei,*”, iar după cuvântul „*procurorul*”- de completat cu textul „*sau ofițerul de urmărire penală*”. Astfel, potrivit

art. 136 alin. (4) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală, ofițerul de investigații, în termen de cel mult 10 zile, prezintă procesul-verbal cu rezultatele și materialele măsurii speciale de investigații ofițerului de urmărire penală sau procurorului, care, în termen de 5 zile de la primirea procesului-verbal, decide asupra pertinentei rezultatelor, iar conform art. 136 alin. (8) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală, ofițerul de urmărire penală sau procurorul examinează modul de îndeplinire a măsurii speciale de investigații.

2.6 Modificările și completările propuse la art.137² "Interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau imaginilor":

- la alin.(2) considerăm necesar de exclus din lista exhaustivă a componentelor de infracțiuni sintagma "189", din motivul repetării și de completat lista cu sintagmele "art.314", „art.168 alin.(2) și alin.(3);”

- la alin.(6) propunem de completat sintagma „Se interzice stenografierea comunicărilor dintre avocat și client”, cu sintagma „cu excepția cazurilor în care avocatul are statut de bănuț/învinuit în cauza vizată”.

Aferent art. 137² din proiectul Codului de procedură penală, de menționat că, nu este descrisă și, respectiv, reglementată procedura de înregistrare a comunicărilor și/sau a imaginilor, or, nu este indicat expres cine va înregistra comunicările precum și dispozitivele pe care se va realiza înregistrarea.

În aceeași ordine de idei evocăm faptul că, în art. 137² alin. (6) din proiect este indicat „la procesul-verbal se anexează în **original** suportul pe care au fost înregistrate comunicările interceptate...”, astfel considerăm că, asemenea formulare va crea pentru viitor o problemă de ordin tehnic și logistic deoarece dacă înregistrarea interceptărilor convorbirilor telefonice va fi realizată în conformitate cu prevederile alin. (3) din același articol atunci la procesul-verbal, în formularea actuală, urmează a fi anexată tehnica respectivă iar în cazul înregistrării audio/video, respectiv, urmează a fi anexată camera video sau sticla pe care a fost realizată înregistrarea, astfel propune revizuirea și reformularea sintagmei enunțate *supra*.

2.7 Modificările și completările propuse la art.137⁴ "Monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare":

- la alin.(2) după sintagma „256”, urmează de completat cu sintagma „260⁶”, din motiv că, această măsură specială de investigații este necesară de a fi aplicată la investigarea infracțiunii „Fraudă informatică”. Totodată, considerăm oportun după sintagma "279³ " de completat cu sintagma " art.181, art.181²".

2.8 Modificările și completările propuse la art.138¹ "Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale, pretinse, acceptate, extorcate sau oferite”

- la alin.(5) urmează a fi exclus din text sintagma „...325,326,...” din motiv că, infracțiunile respective nu fac parte din categoria infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave. Totodată, este necesară includerea în text a sintagmei „181²”.

2.8 Modificările și completările propuse la art.138⁴ "Investigația sub acoperire”:

- la alin.(7), în vederea coroborării prevederilor alin.(7) și alin.(10), propunem de completat după sintagma "contravenții/infracțiune" cu sintagma "ușoare sau mai puțin grave”;

- Conform prevederilor art.55 alin.(5) din *Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative* – ”cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat”, astfel la alin. (12) după cuvântul ”Legii” este necesar de completat cu sintagma ”nr.105/2008”. La fel, la alin.(16) după cuvântul ”Legea” - de completat cu sintagma ”nr.245/2008”;

- la alin.(17), pentru stabilirea unei clarități privind modalitatea de efectuare a acțiunii procesuale, după sintagma ”...îl retrage” propunem de completat cu sintagma ”prin ordonanța”;

- la alin.(19) după sintagma ”...poate fi înlocuit” propunem de completat cu sintagma ”prin ordonanța procurorului sau ofițerului de urmărire penală”;

II. Cu referire la articolul II. – Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații (republicată în Monitorul Oficial, 2012, nr.113-118, art.373):

- la art.1 alin.(1) și art.4 alin.(1) după sintagma „ordinii publice” conjuncția „și” de substituit cu „și/sau”. Aceasta completare devine necesară, deoarece ordinea publică și siguranța locului de deținere sunt valori separate, care sunt în egală măsură protejate de interesele prezentei legi;

- la art.1 alin.(2), pentru a accentua faptul că, activitatea specială de investigații cuprinde un spectru mai larg de proceduri, inclusiv lucrul cu colaboratorii confidențiali, modul de gestionare a dosarelor speciale și nu doar efectuarea măsurilor speciale de investigații, propunem după cuvântul „reglementează” de completat cu sintagma „activitatea specială de investigații,” și în continuare după text.

- propunem la art.5¹ ”Cooperarea internațională” completarea după cuvântul ”asistenței” cu sintagma ”judiciare internațională (cererile de asistență judiciară internațională)” ;

- la art.6 alin.(1) din Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații și la art. 32 alin.(4) din proiectul de Lege remis spre avizare, după sintagma „din cadrul”, de completat cu sintagma „procuraturilor specializate,”. Această completare este motivată prin specificul infracțiunilor investigate de către procuraturile specializate, cauze în care procurorii exercită nemijlocit urmărirea penală, cu atât mai mult că, în procuraturile specializate activează ofițeri de investigații detașați.

- luând în considerație faptul că activitatea specială de investigații cuprinde un spectru mai larg de proceduri, inclusiv efectuarea măsurilor speciale de investigații, la art.6 alin.(3) considerăm oportun de substituit sintagma „activitatea specială de investigații” cu sintagma „măsuri speciale de investigații”.

- la art.9 alin.(3), luând în considerație faptul că, investigatori sub acoperire pot fi nu doar ofițeri ci și alte persoane, propunem substituirea sintagmei „al ofițerilor” cu sintagma „ale acestora”;

- la art.10 alin.(1) este necesar de definitivat în lege noțiunea ”autorități publice” sau de inclus noțiunea în definițiile din Codul de Procedură Penală . Este de reținut că noțiunea sintagmei ”autorități publice” nu se regăsește în lege, fapt ce

atribuie un caracter ambiguu normei și incertitudine pe segmentul subiecților înzestrați cu acest drept.

- la art.10 alin.(1) considerăm necesar de completat articol cu următorul aliniat: *"a) de către procuror, în baza ordonanței, în cazul când măsura a fost autorizată de către acesta sau autorizarea a fost solicitată de la judecătorul de instrucție;"* Respectiv, ordinea alfabetică de redarea punctelor urmează a fi schimbată. Această completare reiese din prevederile art.57² alin.(4) al proiectului de modificare a Codului de procedură penală remis spre avizare;

- la art.12 alin.(3) propunem de completat aliniatul după sintagma *"conducătorului subdiviziunii specializate"* cu sintagma *"procurorului ierarhic superior"*;

- la art.13 din *Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații* propunem de substituit cuvântul *"măsurii"* cu cuvântul *"activității"*;

- la art.15 este oportun de exclus sintagma *"în bază de acord scris"*, din motiv că, din conținutul textului ar rezulta că printr-un acord verbal persoanele menționate ar putea fi antrenate în activitatea specială de investigații și să acorde informații, fapt inadmisibil;

- la art.20 alin.(6) în proiectul de Lege remis spre avizare a fost omisă modalitatea de prelungire a măsurilor speciale de investigații de către procuror, astfel propunem de completat alin.(6) cu: *"Măsurile speciale de investigații prevăzute la art.27 alin.(1) pct.2) se prelungesc de către procurorul care a autorizat măsura specială de investigație, iar în lipsa acestuia de către procurorul ierarhic superior."*;

- la art. 22 alin. (9) este necesar substituirea sintagmei *"3 zile"* cu *"cel mult 15 zile"*. Propunerea este luată prin analogie din art.136 alin.(10) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală prevăzut în articolul I al proiectului de Lege supus avizării;

- la art. 22 alin.(10) din motivele indicate *supra*, propunem excluderea din prima propoziție a sintagmei *"în termen de 15 zile"*;

- la art. 26 alin.(1) lit.a) considerăm necesar de exclus sintagma *"sau procurorul"*, reieșind din faptul că procurorul nu - și poate contesta propria ordonanță;

- art.27 alin.(1) pct.1, urmează de ajustat la prevederile art.134 din proiectul de modificare a Codului de procedură penală prevăzut în articolul I al proiectului de Lege supus avizării și de completat cu sintagma: *"cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video"*;

- în vederea coroborării cu prevederile art.134 alin.(1) p.2) lit.f) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală supus avizării, urmează de completat art.27 alin.(1) pct.2 cu sintagma *"g) urmărirea vizuală"*;

- la art.27 alin.(1) pct.3 nu susținem propunerea privind acordarea dreptului conducătorului subdiviziunii specializate de a autoriza măsura specială - urmărirea vizuală, deoarece nu va fi asigurat un control adecvat, ce poate genera abuzuri din partea ofițerilor de investigații. Mai mult, noile prevederi contravin art.134 din proiectul de modificare a Codului de procedură penală supus avizării, care prevede că măsura în cauză este autorizată în exclusivitate de procuror. Astfel, considerăm necesar de exclus lit.a).

- propunem de completat legea cu un nou articolul 27¹, care va defini măsura specială de investigații cu următorul conținut: „*Cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video*” Aceasta măsură specială de investigație este prevăzută în art.134 alin.(1) pct.1) lit.a) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală supus avizării.

- reieșind din propunerile înaintate la art.134 din proiectul de modificare a Codului de procedură penală prevăzut în articolul I al proiectului de Lege supus avizării, considerăm oportun de completat art.27 alin.(2) cu sintagma:

”h)supravegherea tehnică;

i)colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice”, respectiv modificând alin.(1), prin excluderea sintagmelor ”a)supravegherea tehnică; e) colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice” și numerotarea corespunzătoare a măsurilor din alin.(1). Totodată, este necesar de modificat literele care prevăd măsurile speciale de investigații prevăzute la alin.(1) pct.2 din alin.(2) al art.27.

- în vederea coroborării prevederilor art.27 alin.(2) din proiectul de modificare a *Legii 59/2012 privind activitatea specială de investigații* cu prevederile art.134 alin.(2) din proiectul de modificare a Codului de procedură penală, prevăzut în articolul I al proiectului de Lege supus avizării, considerăm necesar de exclus sintagma ”*la demersul conducătorului subdiviziunii specializate*”;

- conținutul art.32 ”*Investigația sub acoperire*”, prevăzut în articolul II al proiectului de Lege supus avizării, urmează a fi modificat și coroborat cu prevederile art.138⁴ prevăzut în articolul I al proiectului de Lege expediat spre avizare.

Procuror General interimar



Dumitru ROBU